

mirne črte, gre naš poseben apel tudi onim učiteljem in učiteljicam, ki so pristojni v zasedeno ozemlje in ki so je iz bodisi kaknega razloga zapustili, da vsi vložijo svoje prošnje in se povrnejo. — Tako tedaj »Edinost«! Da pa bude svet izvedel, kako izgleda »zagotovi« od merodajne oblasti, smo v stanu postrčiti toliko »Edinosti« sami kolikor našim tovarišem, ki se zanimajo za vrnitev, s sledečo dogodbo: Tovarišica P. T. je službovala ob izbruhu italijanske vojne v Ročinju na Goriškem. Ker je bil njen službeni kraj evakuiran, je morala zapustiti svoje dolgoletno bivališče ob Soči ter se podati v zaledje na Štajersko oziroma Kranjsko, kjer je prebila vsa dolga vojna leta ter okusila vse sladkosti, ki jih je nudilo begunsko življenje. Letošnje poletje se je hotela tov. P. T. vrniti na svoje službeno mesto na Gorškem ozir. zaprosila je za poljubno mesto v goriškem političnem okraju. Vložila je v ta namen pismeno prošnjo na civilni komisariat v Gorici, objednem pa tudi sama odpotovala na Goriško, da pospeši čim ugodnejšo rešitev. Uspeh je bil pričakovanju ravno nasproten. Že iz ustnega razgovora na komisarijatu v Gorici je spoznala, da je bila njena pot zastoj, zato se je krajkoma vrnila nazaj v Ljubljano. In je pred nekoliko dnevi prejela na svojo prošnjo rešitev naslednje vsebine: »Gospodična P. T., učiteljica v Ročinju. Odnosno na Vašo zaprosbo z dne 20. VIII. t. l. za podelitev kaknega mesta v okraju, se obveščate, da generalni civilni komisariat v svojem dopisu z dne 4. IX. 1920 št. 321—8515 — sklicevaje se na § 12. deželnega zakona, št. 17 z dne 20. VII. 1914 — isti ni ugodil. Civilni komisariat za goriški politični okraj v Gorici. Predsednik: Gottardi.« — Tržaška »Edinost« bi nam zelo ustregla, če bi nam o prvi priliki povedala, katero je po njeni misli tisto merodajno mesto, ki bude — kakor sama pravi — v »široki meri upoštevala učiteljske prošnje, če pa generalni civilni komisariat sam, torej najvišja inštanca v deželi, izdaja na prošnjo slov. učiteljice domačink negativne rešitve?! Mnenja smo, da bi bilo v interesu skupnosti, da se učiteljstvu brez ovinkov odkrito pove, kako je v zasednem ozemlju in česa ima učiteljstvo pričakovati od sedanjega laškega režima v Primorju. Zato greši vsak nad učiteljstvom, ki ga spravlja na negotova pota! Čemu novih stroškov, čemu nadaljnega begunstva? Privoščite raje učiteljstvu skromen kotiček v svobodni domovini, da se že enkrat po šestih letih mirno odpočije od trdnega pota! Dovolj ima to učiteljstvo bridke prevare s tužnim Korotanom, zato si ne želi nove Koroške in ni pri volji umerjati svojo pot na novo Kalvarijo! — Vam tovariši in tovarišice pa, ki imate morda v mislih vrnitev, svetujemo, da se ne podajate toliko časa na negotovo pot, dokler nimate z dekretom v rokah zagotovljenega novega mesta! Ne poslušajte besed, sladkih in mamljivih, pa naj prihajajo potem od katerekoli strani!

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Šolski list II. stonja. 3. številka. Za 4. in 5. šol. leto. Uredil Andrej Rapè. — V Učiteljski Tiskarni je izšla tretja številka II. stonje Šolskega lista. Obravnava zimo in poletje. V ostalem je razdelitev tvarine približno enaka razdelitvi v prejšnjih številkah II. stonje. Cena knjigi je K 14.—.

»Zvonček.« izšlo so številke 7-9 s sledečo vsebino: 1. Sava Radič-Mirt: Zvonovi strahovi. Pesem; 2. Jernej Popotnik: Ob košnji. Povest; 3. dr. Ivan Lah: Pozdrav koroški mladini od primorskih tovarišev. Pesem; 4. Prestol na Gosposvetškem polju. Podoba; 5. Andrej Rapè: Na razstanku. Pravljiča; 6. Fr. Rojec: Nov metalj. Poučni spis; 7. Knežji kamen na Gosposvetškem polju. Podoba; 8. Miha Kos: Straža — strah. Povest; 9. Ernest Šušteršič: 15. julij 1918. Poročilo iz dnevnika; 10. Pri ročnem delu. Podoba; 11. Utva: Ujeti strah. Vesela povest; 12. Andrej Rapè: Slovanska. Pesem; 13. Andrej Rapè: Molitev. Pesem; 14. Vilko Mazi: Svoboda in sužnost. Poučni spis; 15. Utva: Še sem živ! Pesem; 16. Utva: Vrbinje. Pesem; 17. Tone Seliskar: Morje plaka. Dramatična pesem; 18. V samostanu. Podoba; 19. Tone Kosem: Zlata pomlad. Bajka; 20. Vladko Rojec: O nebeskih lučah. Pesem; 21. Cvetinomiški: Medved zdravnik. Basen; 22. Andrej Rapè: V naše odrešenje. Pesem; 23. Cvetinomiški: Rogač in hrošč. Basen; 24. Jeras: Zakaj ima slon rilec. Basen; 25. Jernej Popotnik: Smokve. Povest; 26. Utva: Noč je zvezdice prižgala. Pesem; 27. I. J. Franc Košir: Življenjepis s podobo; 28. Miroslav Kunčič: Stanka in Tinček se pripravata. Pesem. 29. Pouk in zabava; 30. Kotiček gospoda Doropoljskega.

»Zavičaj.« Prejeli smo 1. in 2. številko II. letnika tega mladinskega lista, ki ga izdajajo naši vrli srbski tovariši v Skoplju. Vsebinska je v obeh številkah vsestransko vrlo zanimiva. Iz obeh številki je razvidno, da si je list nadel resno nalogo, seznanjati srbsko mladež z vsemi deli prostrane naše domovine. Tako beremo v 1. številki članek »Iz istorije Slovenca«, ki ga je po prof. M. Pircu

priredil tov. Tribunac, eden izmed sourednikov »Zavičaja«; v drugi številki je pa spis »Planina Triglav i Bohinjsko jezero — narodna priča o njihovem postanku«. Priporočamo list slovenskemu učiteljstvu, ki se zanima za to stroko naše literature. »Zavičaj« izhaja 1. dne vsakega meseca. Cena mu je letno 10 dinarjev. Vse pošiljatve je nasloviti na uredništvo »Zavičaja« v Skoplje.

Učni listi. Srbsko-hrvatsko-slovensko štivo. Uredil dr. Mencei. Ravnokar je izšla prva številka svojčas naznanjenih »Učnih listov« za srbohrvaščino. Ti listi bodo vseskozi strokovno moderno praktično in lahkomumevno s pridožano slovensko razlago izdelani in bodo tvorili tako velevažno zvezo in naobrazovalno oporo učiteljem iz vseh slojev našega naroda. — Naročajo se ti »Učni listi« pri g. Josipu Christofu, ravnatelju zasebnega učnega zavoda v Ljubljani. Domobranska cesta 7. — Naročnina znaša letno 60 K ter se plačuje v mesečnih obrokih.

»Sokolci« list za sokolski naraščaj št. 7. in 8. je ravnokar izšel s sledečo vsebino: 1. Sokol sem in Sokol ostanem. 2. Našem djetstvu. 3. Naraščaj na VII. vsesokolskem zletu v Pragi. 4. Mariborski zlet. 5. Koroška deca v Ljubljani. 6. Sokolci iz dežele. 7. Snaga v živalstvu. 8. Spomini na srbski umik v l. 1915. 9. Plavanje. 10. Vaje z obročki za deklice. 11. Glasnik. 12. Sokolci. — Sokolci stane letno 24 K.

Ivo Kaš. Dalmatinske povesti: Izdala Zveza kulturnih društev, založila Tiškovna zadruga v Ljubljani (»Prosveti in zabavi«, I. knjiga). Cena K 12.—, do pošti K 1.40 več.

Anatole France »Pigvinski otok«: slovenil A. Debellak. založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1920. Prevodna knjižnica IV. Cena K 42.—, do pošti K 2.40 več.

Med sodobnimi privedniki zavzema Anatole France prvo mesto in med njegovimi spisi je »Pigvinski otok« njegovo najboljšo delo. Pisatelj popisuje v parodijskih slikah povestnico pingvinov — včlovečenih ptičev — vse do današnjega dne z razledom v anarhistično bodočnost. Avtor se roga aholastičnemu dlakocestvu, nonzorauie ostanek lastnine in dinastij, izvor baik in legend osvvetli nekaj strani umetnostne in književne zgodovine predoci plastično srednji vek in preide na sodobnost obdelano na široko. Govori o ljudovladi, o njenih nasprotnikih in zarotnikih, o znani Drefusovi zadevi, o zlorabah militarizma in meništva vmes pa o ljubavnih spletkah ministrov — vse je predoieno z duhovitimi dozodbicami in domišljicami. Izlepa ne najdete zanimivejšega romana ki bi zadovoljil več slojev — one, ki so želim in želim čudovitih dejanj kakor tudi tiste, ki hčeio idej in no-rez iz istinitega življenja. Knjigo, o kateri pravi dr. Zupan v Slovanu 1915. da je najboljša francoskega slovstva, toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Sodna ul. 6.

Zveza kulturnih društev v Ljubljani je začela izdajati knjižnico prosveti in zabavi. V njej namerava obnoviti predvsem leposlovje in poljubno znanstvo iz starejših letnikov naših revij, ki so postali vsled svoje redkosti občinstvu težko dostopni. S tem bo ustrezno slošni zahtevi naših javnih knjižnic do dobremu čitvu in tudi našim srednešolcem bodo te izdaje dober nadomestek za čitanje in pomnožne knjige pri pouku materinščine. Prvi snopič prinaša 8 Kaševih dalmatinskih povesti. Ivo Kaš je poleg Podlimbarskega najznamenitejši pisatelj iz vrst slovenskega častništva: žal, da vsled neugodnih življenjskih razmer ni mogel razviti svojega bogatega pisateljskega daru. Njegovo delovanje za slovensko leposlovje obsega je par let. Zgodovinsko in pokrajinsko znamenita ila južne Dalmacije so mu nudila mnogo hvaležne snovi za njegove podrobne utise krajev in ljudi. Z gorkim čustvom nam odkriva bitje in žitje naroda, ki brezmejno ljubi svoj dom. Križi in kapele nam pripovedujejo svojo romantično preteklost. Morje vabi mladeniča v nepoznane dalje za srečo in bogastvom da ga pokloni svoji nevesti. Tuiec umetnik naide vsebino življenja v prekrasnem »Poškem biseru«: tihotapci in pastirji, vstaši in ribiči tvorijo nigeliju pestri svet: nad vse idealno na nam predstavi ženske njih tiho bolest in vdano lubezen. Knjiga, ki jo prav toplo priporočamo, se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. Sodna ul. 6.

»Narodni Pomiadak«. Društvo za zaščito jugoslovanskih otrok v Beogradu namerava izdajati mesečnik za otroče vprašanje pod zgornjim naslovom. List bo namenjen vsem onim, ki sodelujejo na zaščiti otrok, posebno starišem in vzgojiteljem. V glavnem se bo pečal list z naslednjimi vprašanji: z zbiranjem podatkov o stanju naših otrok z ozirom na zdravje, stanovniške razmere, vzgojo, strokovno izobrazbo; navodila in strokovni članki o posameznih važnih vprašanjih; pregled naše in tuje književnosti o

otročjem vprašanju; otroča zakonodaja; otroča higijena; šolska higijena — sploh z vsem, kar stoji v kakršnibodi zvezi z otročjim vprašanjem in z otrokom sploh. List bo izhajal v mesečnih zvezkih po 3 do 5 tiskovnih pol, letna naročnina bo znašala okolu 30 dinarjev. Priporočamo toplo ta list. Naslov: »Narodni Pomiadak« — Beograd, Studenička ulica 62.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vprašanje in odgovor: Slavno uredništvo! Vedno sem pričakoval, da bo »Učit. Tovariš« kaj pisal h kateri stranki naj se učiteljstvo pri volitvi nagne, a ker do danes ni bilo še ničesar prošni, da se nam v prihodnji številki Učit. Tovariša da vsaj majhno navodilo, kako se nam je ravnati. Pri nas n. pr. imamo precej močno krajevno organizacijo JDS., a zadnjič se je na shodu zaupniško sklenilo, da se združimo s SKS. Sedaj pa zopet časopisi pišejo, da nastopita obe stranki samostojno. In pri nas je sedaj večina za to, da se voli SKS. Kam naj se sedaj učiteljstvo obrne in s katero naj voli? Nekoliko pojasnila bi nam naša učit. organizacija že morala dati že vsled tega, da vsi napredni učitelji enotno volimo in da lahko zagovarjamo napram strankam svoje stališče, da smo se ravnali po sklepu naše učit. organizacije. Spoštovanjem F. W. — L. 27. okt. 1920. — Odgovor: Naša organizacija je strokovna organizacija, ki se peča samo s stanovsko politiko. V naši organizaciji imamo organizirane učitelje, ki so po svoji politični pripadnosti pristaši raznih političnih strank. Imamo organizirane učitelje, ki so pristaši demokratske, radikalne, socialnodemokratske, komunistične, narodnosocialne, samostojne kmetijske stranke in raznih drugih strank. Tudi pristaše SLS imamo strokovno pri nas organizirane. Nismo združeni v politične svrhe, ampak zgolj zato, da se potezamo pri vseh strankah za uveljavljenje naših stanovskih in strokovnih interesov. Po členu drugem pravil UJU ima vsak član v organizaciji zajamčeno popolno politično in versko svobodo. Naša organizacija se je izrekla za to, da je učiteljstvo državno in plačano od države, ker le država mu lahko jamči za udobno gmetno stanje in za svobodo stanu, da ne bo učiteljsvo odvisno od političnih strank in razmer; naša organizacija se je pa izrekla tudi za podražavljenje vsega šolstva, da se tudi šolstvo osvobodí strankarskega vpliva in bo služilo samo državni ideji in svoji zvišeni nalogi. To sta dve glavni zahtevi, ki jih mora vsak organiziran učitelj uveljaviti pri svoji stranki. Stranke, ki so proti temu, so nasprotnice učiteljskih stanovskih in šolskih zahtev. »Učiteljski Tovariš« je informativen strokoven — in ne strankarski list. Zato po možnosti prinašamo tudi izvječke volilnih programov vseh strank, v kolikor se tičejo gori omenjenih točk t. j. našega stanu in šole. Name-noma pa v »Uč. Tov.« ne agitiramo za nobeno stranko, da varujemo politično svobodo, pač pa poročamo o vsakem pojavu, ki je nasproten in

tercosom našega stanu in našim šolskim zahtevam. Vprašajte poslance, če so proti naši zahtevi in vedeli bodete — ako jih lahko volite. — Uredn.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in založba UJU. — poverjeništvu Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim. Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani registrovana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. okt. 1920 K 479.761-95.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%. Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/5. do 1/8. ure popoldne. Na dopise brez vposlanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Traži se mlada, simpatična učiteljica Slovenka

kao odgojiteljica k dvoje djece od 8 i 7 godina. Nastup odmah. Prepis svjedočbe, sliku i ponudu molim upravititi na

Katarina pl. Reiner, Teharje 31, pošta Štore.

Novembra. — Teško in trdno, kakor od omame odpade listje — — — Kar tu sonce da, to ono samo zopet s sabo vzame. Gradnik.

Globoko potrtem srcem naznanjamo tužno vest vsem svojim sorodnikom, znancem, prijateljem in tovarišem, da je naš ljubi miljenko

Hrvoje Bregant

dne 31. oktobra t. l. zatisnil svoje angelske očke za vedno ter nam zapustil samo bol in tugo in pa lep spomin nanj.

Za izkazano sožalje vsem tem potom hvala.

Pomeče pri Slov. Gradu, dne 1. novembra 1920.

Zmago in Pavla Bregant, žalujoča stariša — učitelja. Jugoslava Bregant, sestra.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje knjige:

Spisi Mišjakovega Julčka. I.—VI. zv. — A. Rapè: Mladini. I.—VI. zv. — E. Gangl: Zbrani spisi. I.—VI. zv. — J. Ribičič: Vsem dobrim. — J. Trost: Moja setev. — F. Palnakovi spisi. I. in II. zv. — Zvezek tu navedenih knjig stane vezan à 14 kron, elegantno vezan 16 kron. J. Bučar: Metaljar. Broširan 14 kron. — P. Flerè: Babica pripoveduje. I. in II. zv. vezan à 7 kron. — Jan Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Broširan 14 kron, vezan 16 kron. — Dr. Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Cena K 10'80. — Henrik Podkrajšek: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Cena K 14'40.

Ročni zapisnik, obsega koledar, plače stalnega učiteljstva, na ljudskih in meščanskih šolah, draginjske doklade, službena doba, upokojitev, šolstvo v Sloveniji, kolkovno lestvico, poštni tarif. Cena izvodu za 100 učencev K 12'—, za 150 učencev K 14'—.

Šolski list. 1. številka I., II. in III. stopnje je pošla, II. stopnja 3. številka je izšla pravkar, stane 14 kron.

K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.